

Výběr z nově vyšlých titulů

Hana Březinová¹

Tomáš Vítek. 2011. *Věštění v antickém Řecku I. Od věstců k losům.* Praha: Herrmann & synové, 524 s., ISBN: 978-80-87054-23-9.

Anotace: První díl čtyřdílného projektu věnovaného věštění v antickém Řecku, ale v nemalé míře i věštění římskému a středověkému, je věnován tzv. induktivní věštbě, která vycházela z výkladu věštných znamení. V publikaci lze nalézt bezmála veškerý přístupný dokladový materiál – obsahuje množství originálních textů a jejich překladů, odkazuje na odborné diskuse i paralely z jiných kultur –, který je zařazen do adekvátního historického a myšlenkového kontextu. Knihu uvozuje rozsáhlá studie o věstcích a jejich činnostech a o jejich postavení v různých historických epochách, stejně jako výklad o podstatě věštného znamení a reakcích na ně. Následující kapitoly se zabývají věštěním, které se orientovalo na znamení získaná v domě a na cestě, na nahodilé zvuky, mimořádné projevy rostlin, zvířat a soch a na rozličné typy anomálií spojených se zvířaty, lidmi a jejich okolím. Poslední dvě kapitoly pojednávají o věštebném losování, kam patřilo nejen „klasické“ vytahování losů z osudí, nýbrž i vrhání šípů, hůlek a kostek a náhodné otevírání posvátných textů a losovacích příruček. Kniha představuje první odborné kritické zpracování tematiky v českém prostředí, rozsahem a hloubkou záběru nemá mnoho obdob ani v zahraničí; přesto je dobře přístupná i laickým zájemcům o klasický starověk.

Urs App. 2011. *Mistr Jün-men.* Praha: Půdorys, 248 s., ISBN: 978-80-86018-38-6.

Anotace: Čtenáři tohoto vpravdě průkopnického překladu Záznamu o Jün-menovi se ocitnou před tisíci lety v síni tohoto výjimečného čínského čchanového učitele a spolu s jeho žáky mohou směřovat k budoucímu osvětlení. Urs App více než deset let studoval životní osudy a myšlení tohoto pozoruhodného čchanového učitele, který je v Japonsku známý pod jménem mistr Ummon. Spolu s dalšími tchangskými zakladateli čchanu byl i mistr Jün-men novátorem v zavádění překvapivých a nových přístupů k buddhismu, v nichž se zříkal tradičních proslavů ve prospěch bezprostředních promluv, sarkasmů, výkřiků, klení a příležitostných úderů. Záznamy těchto proslavů různých mistrů utvářejí zenovou tradici a my je známe zprostředkovaně skrze kóanové sbírky, kde Jün-men zaujímá oproti ostatním mistrům výsostné postavení, a proto je často citován všemi zenovými učiteli. Rovněž se stal zakladatelem školy Jün-men, jedné z pěti hlavních škol čínského čchanu, z nichž vychází veškerá živá zenová tradice.

¹ Texty anotací jsou převzaty od nakladatelů. Redakčně zkráceno.

Milan Fujda. 2010. *Akulturační hinduismu a formování moderní religiozity. K sociálním dějinám českého okultismu 1891–1941.*

**Praha: Malvern, 350 s.,
ISBN: 978-80-86702-81-0.**

Anotace: Jejím cílem je objasnit povahu společenských a kulturních proměn, díky nimž se hledání inspirací ve „východní moudrosti“ mohlo stát běžnou součástí životního stylu obyvatel českých měst. Předkládá tedy sociálně-historický výklad modernizace českých zemí, opřený o kvalitativní analýzy rozsáhlého pramenného materiálu vyprodukovaného českým okultním hnutím. V zorném úhlu, z něhož pohlíží na modernizaci české společnosti, pak zachycuje a zhodnocuje i ty aspekty modernizace, jež hlavní proud sociologie často přehlíží: především význam tisku a rozvoje mediálního trhu. Tím dává také nový obsah vyprávění o sekularizaci, v jejímž rámci, jak ukazuje, náboženství nezaniká, ale naopak vzniká. Text nalezneme své čtenáře zejména mezi sociology, historiky, religionisty či badateli v oblasti kulturních studií, ale díky svému zpracování pramenného materiálu zaujme i odborné a laické zájemce o dějiny českého okultismu a dějiny zájmu o „východní náboženství“ u nás.

**Dionysios Areopagita. 2010. *O nebeské hierarchii.* Praha: Vyšehrad, 136 s.,
ISBN: 978-80-7021-872-3.**

Anotace: Klasické dílo „otce“ křesťanské novoplatónské mystiky. Jedno z vlivných děl údajného posluchače apoštola Pavla na athénském Areopagu, ve skutečnosti však blíže neznámého novoplatónského autora přelomu 5. a 6. století, jehož spisy měly obrovský vliv nejen na celý středověk. V dochovaných dílech *O Božích jménech*, *O mystické teologii*, *O církevní hierarchii*, *O nebeské hierarchii* a ve svých deseti listech tento takzvaný pseudo-Dionysios Areopagita vytvořil jakousi protiváhu pozdější racionální teologie středověku. Mezi jeho velké obdivovatele a komentátory patřili kupříkladu Maxim Vyznavač (7. stol.), Jan Eriugena (9. stol.), překladatel Dionysiova díla, či později Albert Veliký (13. stol.), který jako jediný ze scholastiků podrobně komentoval celé *Corpus Dionysiacum*, ale na řadě míst jej cituje i velký Albertův žák Tomáš Akvinský a mnoho dalších významných myslitelů. V díle *O nebeské hierarchii* provádí Dionysios do budoucna vlivnou systematizaci andělských chórů do tří trojic po třech hierarchiích: rozeznává serafy, cheruby, trůny, panstva, síly, mocnosti, knížectva, archanděly a anděly.

**Zdeňka Hledíková. 2010. *Svět české středověké církve.* Praha: Argo, 506 s.,
ISBN 978-80-257-0186-7.**

Anotace: Kniha přináší výsledky celoživotního bádání Zdeňky Hledíkové. Profesorka pomocných věd historických Karlovy univerzity předkládá zevrubné sondy zacílené ke vztahu církve a společnosti i k správnému vývoji v pražském a olomouckém biskupství s důrazem na dobu posledních Lucemburků, jež považuje za vrcholné období české středověké církve. V promyšlených úvahách i drobných příspěvcích se věnuje také širším problémům výzkumu středověkých mentalit, zbožnosti i laické a učenécké kultury.

Jan Royt. 2011. *Obraz a kult v Čechách 17. a 18. století.***Praha: Karolinum, 480 s.,****ISBN: 978-80-246-1691-9.**

Anotace: Téma vztahu obrazu a kultu v barokních Čechách pojednává Jan Royt – významný medievalista pro dějiny umění českých zemí a znalec křesťanské ikonografie – v časovém vymezení, které vychází z postupného obnovení středověkého kultu milostných obrazů a soch, k němuž v zemích Koruny české došlo na přelomu 16. a 17. století a trvalo do devadesátých let 18. století. Hlavní pozornost věnuje autor genezi, typologii a ikonografii zázračných (milostných) obrazů a soch, způsobům jejich migrace, také však bedlivě sleduje projevy úcty k „zázračným“ vyobrazením v poutních místech, zejména kostelech, podrobně líčí slavnosti spojené s devočními sochami a obrazy – jejich korunování či přenášení na jiné místo anebo i jejich objevení. Do spektra jeho zájmu patří i schvalovací „administrativa“ milostného obrazu. Při zkoumání kultu mariánských obrazů překračuje hranice barokních Čech a zabývá se jejich uctíváním i ve střední Evropě. Do závěrečných kapitol, zaměřených na způsoby šíření devočních zobrazení, jsou začleněny státní zásahy za vlády Josefa II., jež měly úctu k milostným (zázračným) obrazům potlačit.

Druhé, graficky i obsahově upravené vydání doplňuje kapitola o devoci ve středověku, soupis vyobrazení a ediční poznámka; byly v něm aktualizovány jak texty statí, tak literatura a rejstříky, významně se také rozšířila obrazová příloha.

Zdeněk R. Nešpor. 2010. *Příliš slábi ve víře.* Praha: Kalich, 216 s.,**ISBN: 978-80-7017-147-9.**

Anotace: Běžně se hovoří o tom, že Češi jsou „nejateističtější národ“, což se zdají potvrzovat i mezinárodní sociologické výzkumy. Problém nastává ve chvíli, kdy se na jejich výsledky podíváme hlouběji: velká většina českých nevěřících není úplnými ateisty, příliš pevná však na druhou stranu není ani víra věřících menšiny. A to přesto, že si obě strany o sobě myslí pravý opak a jsou ochotny se za něj dokonce bít. Většina naší společnosti je možná víc „proticírkevní ze zvyku“ než ateistická z přesvědčení, zatímco podstatná část členů církví se svého přesvědčení drží také především silou tradice a zvyku. Tato kniha se snaží prostřednictvím historických a sociologických analýz ukázat, proč tomu tak je a jaké to má společenské a kulturní důsledky.

Henry Corbin. 2010. *Tvůrčí imaginace v sufismu Ibn 'Arabího.***Praha: Malvern, 335 s.,****ISBN: 97886702827.**

Anotace: Monumentální dílo filosofa, orientalisty a religionisty Henryho Corbina (1903–1978) zásadním způsobem ovlivnilo naše poznání filosofie islámu. Díky svému vzdělání dokázal otevřít pole svých znalostí i filosofické interpretaci. Svými vydáními arabských a perských textů zpřístupnil i samotným Íráncům hlavní autory jejich mystické poezie a filosofie. Zároveň svými překlady těchto textů umožnil, aby se s bohatostí této myšlenkové tradice seznámili i lidé na Západě. Tvůrčí imaginace v sufismu Ibn 'Arabího je jednou z jeho nejvýznamnějších studií. Jeho rozsáhlé dílo však zahrnuje i první překlady Heideggera a Bartha do francouzštiny, studie o Böhmovi a Swedenborgovi, pojednání o Grálu a angelologii

i vytríbené překlady a komentáře perských súfijských textů. Ibn 'Arabí se narodil v Murcii v roce 1165 a zemřel roku 1240 v Damašku. Tento mystik a velice plodný autor zůstává jednou z neoriginálnějších postav súfijského ezoterismu. Henry Corbin nás seznamuje s jeho dobou a zasvěcuje nás do klíčových témat jeho filosofie. Tato kniha nás uvádí do samého srdce súfismu a odhaluje nám duchovní topografii islámu.